

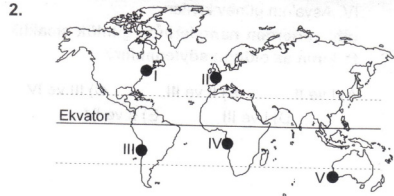
Şeffaf Küre: Atmosfer ve iklimin Temel Elemanı Sıcaklık

Merkezler	Yıllık ortalama sıcaklık	I Enlem	II Yükselti	III Basınç Değeri
M	4.5°C	50° K	280 m.	780 mm.
N	9.2°C	40° K	640 m	775 mm.
P	15.5°C	35° K	140 m.	760 mm.
R	18.6°C	30° K	380 m.	755 mm.

Yukarıdaki tabloda, dört merkezin yıllık ortalama sıcaklıkları, enlemleri, yükseltileri ve yıllık ortalama basınç değerleri verilmiştir.

Yalnızca tablodaki bilgilere göre, merkezlerin sıcaklıkları ile tabloda verilen etmenlerden hangileri arasında bir ilişki kurulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Anakaraların doğu ve batı kıyılarında, okyanus akıntılarının sıcaklığa etkisi farklıdır.

Buna göre haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde soğuk su akıntılarının etkili olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Troposferin kalınlığı ekvatorдан kutuplara gidildikçe azalır.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinin bulunduğu yerde troposfer kalınlığı daha fazladır?

- A) İspanya B) Hollanda
C) Malezya D) Rusya
E) Norveç

4. Aşağıdakilerden hangisi bakının sıcaklık üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Dağların kuzey ile güney yamaçlarında sıcaklığın farklı olması
B) Güney Yarımküre'de dağların kuzey yamacında kar erimelerinin daha erken başlaması
C) Kuzey Yarımküre'de dağların güney yamaçlarında tarım ürünlerinin daha erken olgunlaşması
D) Kuzey Yarımküre'de güneyden esen rüzgarların hava sıcaklığını yükseltmesi
E) Güney Yarımküre'de dağların kuzey yamaçlarında kalıcı kar sınırının daha yüksek olması

5. Sıcaklığın değişmesine yol açan en temel etmenlerden birisi Güneş ışınlarının yere düşme açısının değişmesidir.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisinin oluşmasında, ışınların düşme açılarının etkili olduğu söylenemez?

- A) Ekvator'dan kutuplara gidildikçe sıcaklığın azalması
B) Kuzey Yarımküre'de dağların güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından sıcak olması
C) Yaz mevsiminin kış mevsiminden sıcak olması
D) Bir dağ yamacında yükseldikçe sıcaklığın azalması
E) Sıcaklığın sabahdan öğleye dek artması

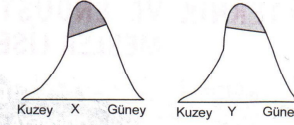
Merkezler	Yükseklik	İndirgenmiş sıcaklık (0°C)
P	640	20.8
R	880	19.9
S	1240	20.1

Yukarıdaki tabloda üç merkezin yükseltileri ile indirgenmiş sıcaklıkları verilmiştir.

Merkezlerin gerçek sıcaklıklarının en az olandan en çok olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) P, R, S B) R, S, P C) S, R, P
D) P, S, R E) S, P, R

Şeffaf Küre: Atmosfer ve iklimin Temel Elemanı Sıcaklık

Yukarıdaki şekillerde X ve Y dağları üstündeki kalıcı kar örtüleri gösterilmiştir.

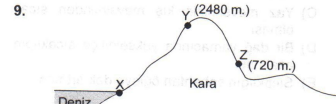
Şekildeki bilgilere göre;

- I. Dağların ekvatora uzaklıkları farklıdır.
II. Dağların buldukları yarımküreler farklıdır.
III. Dağların denize uzaklıkları farklıdır.
Yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıda atmosferin katmanları ile ilgili verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?

- A) Troposfer: Su buharı sadece burada bulunur.
B) Stratosfer: Sadece yatay hava hareketleri görülür.
C) İyonosfer: Radyo dalgaları iletilir.
D) Mezosfer: Göktaşları burada parçalanır.
E) Ekzosfer: En yoğun katmandır.

Sıcaklığı etkileyen diğer etmenler göz ardı edilerek koşulluyla, X merkezinde sıcaklık 5.3°C iken Y ve Z merkezlerinin sıcaklıkları nedir?

	Y	Z
A)	0.8	2.4
B)	3.3	4.9
C)	17.7	8.9
D)	-2.9	1.9
E)	-7.1	1.7

10. Kutup rüzgarları kutuplardaki soğuk havayı daha alçak enlemlere taşıırken, batı rüzgarları sıcak havayı yüksek enlemlere taşıır.
- Soğuk akıntılar kutuplar çevresindeki soğuk suları alçak enlemlere, sıcak akıntılar ise sıcak suları yüksek enlemlere taşıır.

Sözü edilen olaylar olmasaydı aşağıdakilerden hangisi gerçekleşirdi?

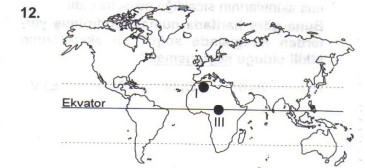
- A) Tropikal kuşağın sınırları genişlerdi.
B) Orta kuşak daralır.
C) İlman ve soğuk kuşaktaki sıcaklık ortalamaları değişirdi.
D) Gece-gündüz süre farkları artardı.
E) Kutuplardaki yağış miktarı artardı.

11. Göküzünün kapalı olduğu yerlerde, gece yerden ısı kaybı az olduğu için soğuma yavaşır. Buna bağlı olarak da günlük sıcaklık farkı azdır.

Yukarıda verilen açıklamaya göre;

- I. Çöller
II. Ekvatorial bölgeler
III. Yüksek dağlık bölgeler
IV. Asya'nın güney kıyıları
gibi yerlerden hangilerinde günlük sıcaklık farkının az olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

Haritada gösterilen I nolu yerin yıllık sıcaklık ortalaması, II nolu yerden daha yüksektir.

Bu durum sıcaklık dağılışını etkileyen etmenlerden hangisiyle ilişkilidir?

- A) Enlem B) Denize uzaklık C) Nemlilik
D) Yükselti E) Güneşlenme